

BEFOLKNINGSSCENARIER FÖR STOCKHOLM 2014-2040

RAPPORT

2014-06-24

FÖRORD :

Sweco Strategy har på uppdrag av Stockholms stads stadsledningskontor utarbetat befolkningsscenarier för perioden 2014-2040. Huvudscenariet är gjort för staden totalt och för de 14 stadsdelsnämnderna medan de två alternativa scenarierna gjorts för staden totalt.

Befolkningsscenarierna har utarbetats av Jeanette Bandel, Christian Skarman, Åsa Wennblom, Frida Saarinen och Eva Carlström.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Resultat för staden totalt.....	1
Resultat för åldersklasser.....	3
Resultat för stadsdelsnämnder	6
Antaganden i prognosen.....	9
Fruktksamhet	9
Dödlighet	10
Flyttning	11
Bostäder	13
Boendetäthet.....	15

Inledning

Befolkningsscenarier för perioden 2014-2040 har utarbetats i olika scenarier, ett huvudscenario och alternativa scenarier för fruktsamhet och för flyttningsströmmar. Alternativen för fruktsamhet är ett lägre alternativ och ett högre alternativ. Alternativen för flyttning är också ett lägre och ett högre alternativ än huvudantagandet. Bostadsantagandet bygger på stadens nyligen framtagna inventering av bostadspotentialen i Stockholm och på stadens mål om 140 000 nya bostäder till 2030.

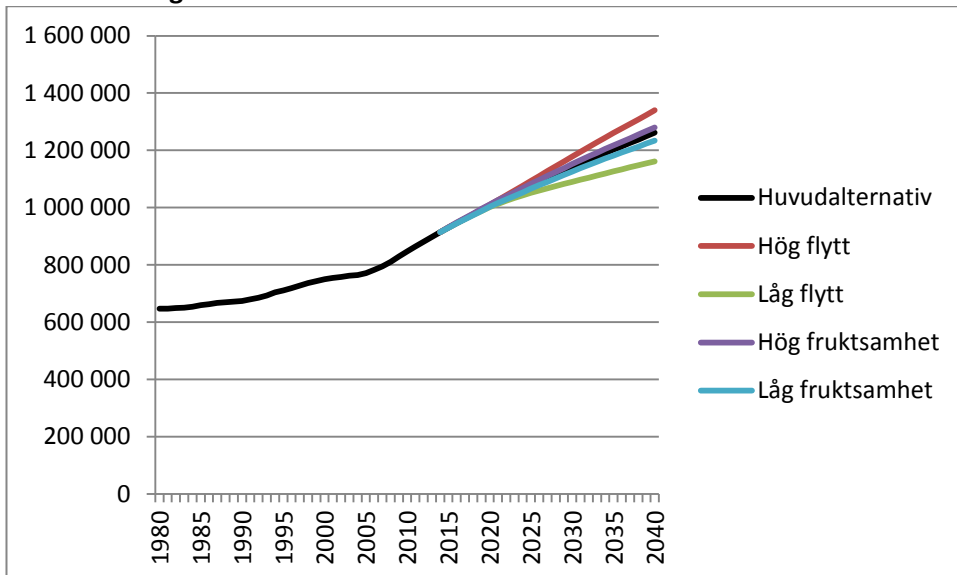
Resultat för staden totalt

I slutet av år 2013 bodde i Stockholms stad 897 700 invånare. I huvudalternativet blir Stockholm en miljonstad år 2020, då beräknas att 1 006 000 personer kommer att bo i staden vid slutet av året. Till 2030 har befolkningen ökat till 1 140 000 och 2040 uppgår befolkningsantalet till 1 261 000 invånare i huvudalternativet.

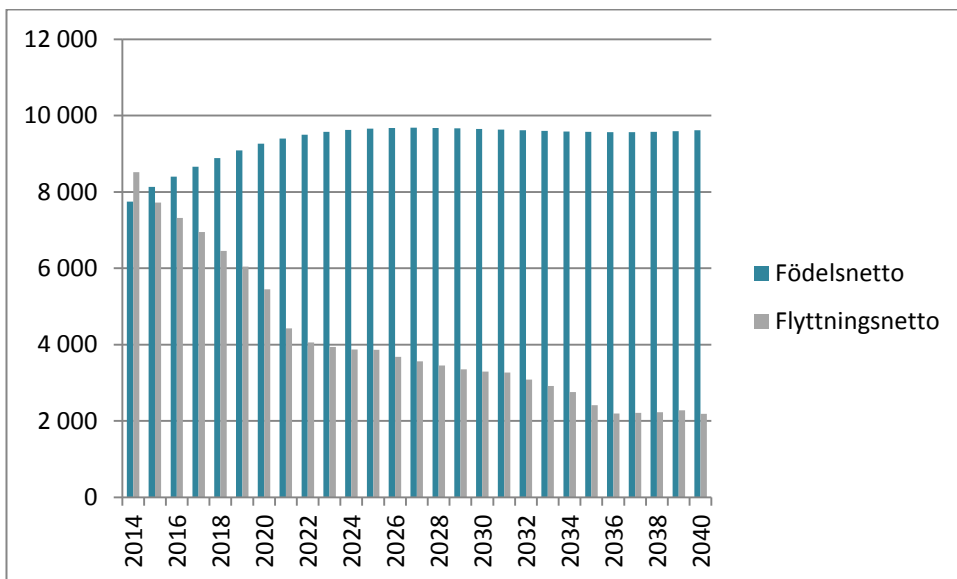
Alternativen för hög och låg fruktsamhet avviker något från huvudalternativet år 2040 när man ser till hela folkmängden. Högalternativet ligger 18 000 över huvudalternativet och lågalternativet ligger 27 000 under huvudalternativet. Det är större skillnader mellan flyttalternativen där högflytt förväntas ge 78 000 fler invånare 2040 än huvudalternativet och lågflytt antas ge 100 000 färre invånare. Antagandena i alternativen beskrivs under avsnitten över antaganden i prognosen.

Alternativ	2013	2020	2023	2030	2040
Huvudalternativ	897 700	1 006 300	1 047 200	1 139 900	1 261 400
Högflytt	897 700	1 009 500	1 059 100	1 177 900	1 339 600
Lågflytt	897 700	1 001 400	1 033 600	1 090 000	1 161 700
Hög fruktsamhet	897 700	1 010 800	1 054 300	1 151 800	1 279 800
Låg fruktsamhet	897 700	1 002 200	1 040 700	1 125 900	1 234 000

Totalfolk mängden till år 2040

Den fortsatta starka befolkningstillväxten beror på att Stockholm har en ung vuxen befolkning som genom fortsatt flyttningsstillskott kommer att förbli förhållandevis ung och därmed kommer födelseöverskottet, antal födda minus antal döda, att bli fortsatt stort. Av figuren nedan framgår också att nuvarande extremt höga flyttningsnetto förväntas bli mindre framöver.

Resultat för åldersklasser

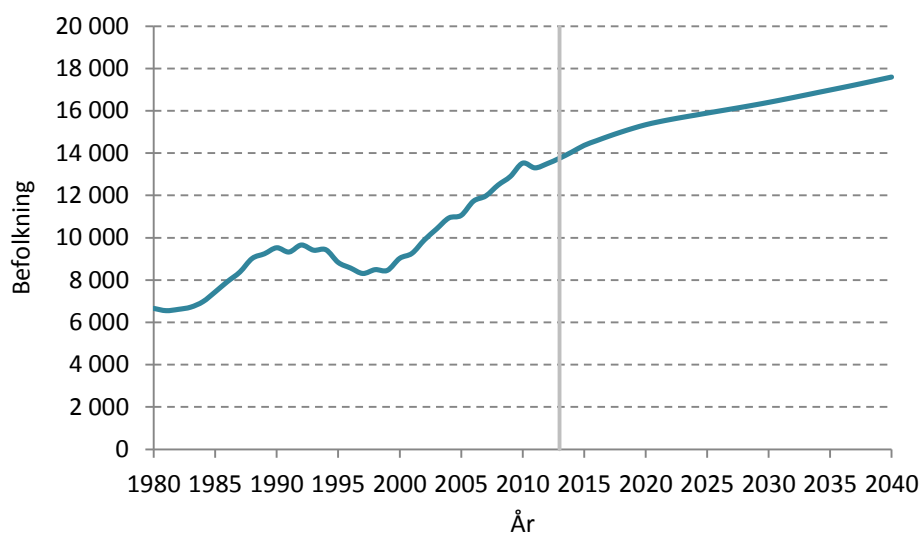
Nedan redovisas utvecklingen för olika åldersklasser enligt huvudalternativet.

Åldersklasser	2013	2020	2023	2030	2040
0 år	13 760	15 340	15 690	16 400	17 600
1-5 år	59 420	65 500	67 670	71 520	76 930
6-15 år	85 720	106 640	112 060	121 550	132 070
16-19 år	33 300	37 320	40 960	46 010	51 150
20-44 år	365 930	395 530	405 050	428 960	460 740
45-64 år	210 880	236 680	245 860	267 410	296 550
65-79 år	91 550	113 210	119 590	132 710	155 320
80-w år	37 130	36 120	40 350	55 380	71 020
Totalsumma	897 700	1 006 330	1 047 230	1 139 930	1 261 370

Diagrammen nedan visar den årliga utvecklingen från 1980 till 2040.

Antalet 0-åringar beräknas öka då antalet unga kvinnor i fruktsam ålder blir fler i prognosen. Fruktsamhetsantagandet ligger däremot konstant på samma nivå under prognosperioden och bidrar inte till ökningen av antalet 0-åringar.

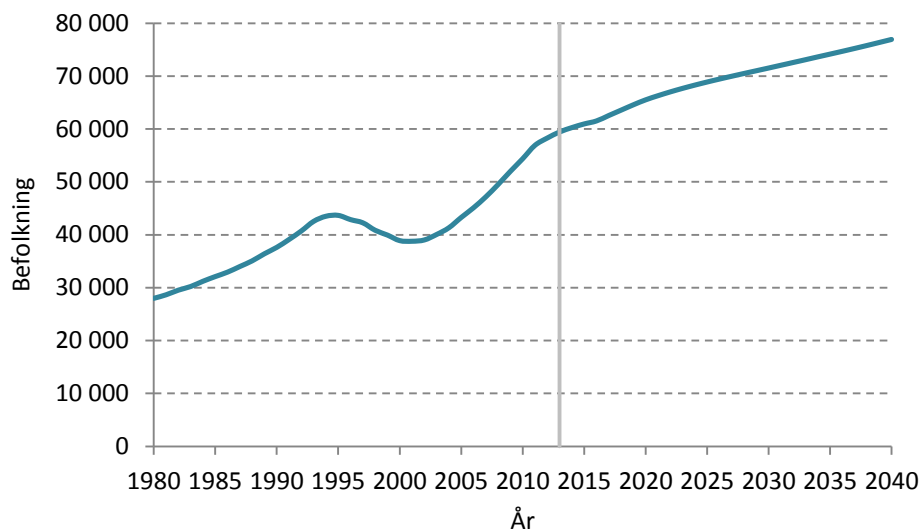
0-åringar

Utvecklingen av antalet förskolebarn i prognosen hänger starkt samman med de senaste årens barnafödande och hur denna utveckling prognostiseras för de kommande åren. Under andra halvan av 1990-talet minskade fruktsamheten vilket ledde till att antalet barn i förskoleåldern också minskade. Under 2000-talet ökade fruktsamheten för varje år ända fram till år 2010 då den nådde sin topp på 1,92 barn per kvinna. De senaste tre åren har fruktsamheten varierat kring 1,84 barn per kvinna och under prognosperioden antas den ligga på 1,85 barn per kvinna. Se vidare i avsnittet om fruktsamhetsantaganden.

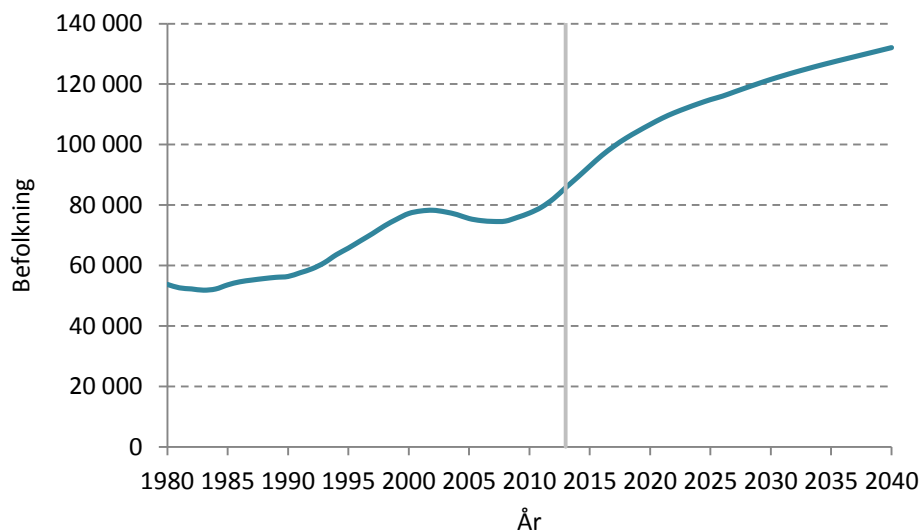
Ett fortsatt inflyttningsöverskott antas ge en fortsatt ökning av unga kvinnor i familjebildande ålder varvid antalet barn i förskoleåldern, 1-5 år, ökar trots att fruktsamheten antas ligga på oförändrad nivå framöver. Ökningstakten i prognosen av 1-5 åringar blir dock svagare än hittills under 2000-talet.

Barn i åldern 1-5 år

Antalet skolbarn har ökat sedan 2009 och förväntas öka under hela prognosperioden, ökningstakten kommer att vara starkast de närmast kommande fem åren med i genomsnitt 3 300 fler barn per år. År 2040 kommer 6-15-åringarna att vara drygt 50 % fler än 2013, i antal blir det 46 000 fler 6-15 åringar i huvudscenariot.

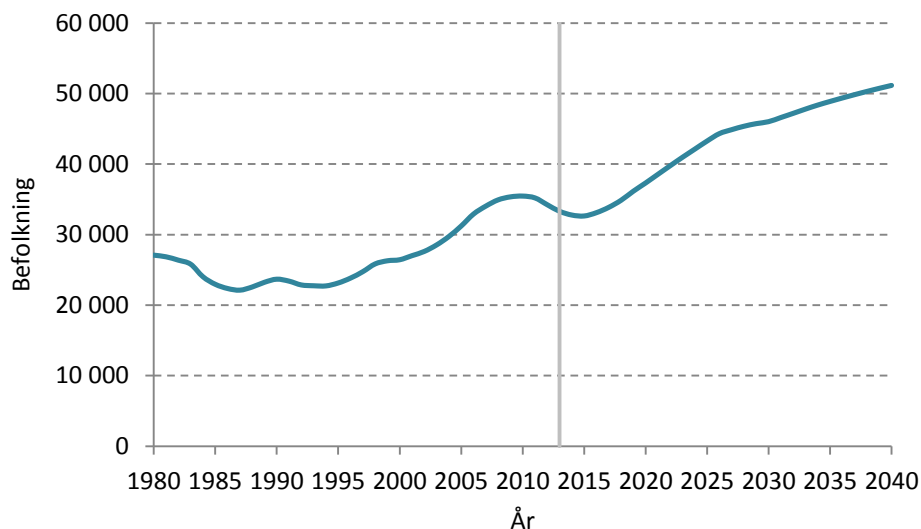
Barn i åldern 6-15 år

Antalet ungdomar i gymnasieåldrarna 16-19 år har blivit färre de senaste åren och kommer att fortsätta minska till 2016. Därefter kommer den växande gruppen grundskolebarn in i gymnasieåldern och från 2016 beräknas antalet 16-19-åringar öka under resten av prognosperioden. År 2040 kommer de i prognosen att ha blivit drygt 50

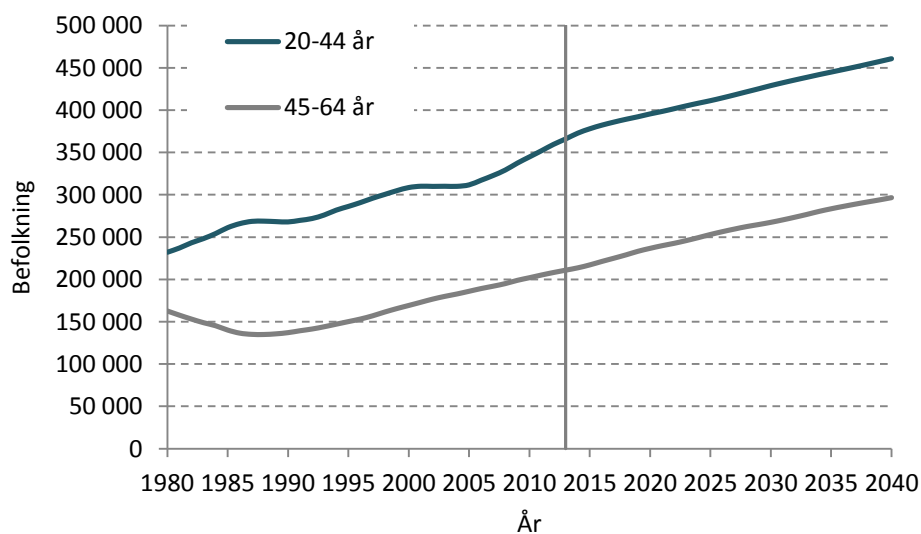
procent fler än idag, d.v.s. samma ökningstakt som för grundskoleåldrarna. I antal innebär det 17 800 fler 16-19-åringar 2040 än 2013.

Ungdomar i åldern 16-19 år

Det största inflyttningsöverskottet beräknas ske bland unga vuxna, därmed kommer 20-44 åringarna att öka till år 2040. Då åldersgruppen har ökat sedan många år tillbaka har en ökning också skett i nästa åldersgrupp 45-64 år. Totalt förväntas därmed antalet 20-64 åringar att bli 180 000 fler år 2040 jämfört med 2013.

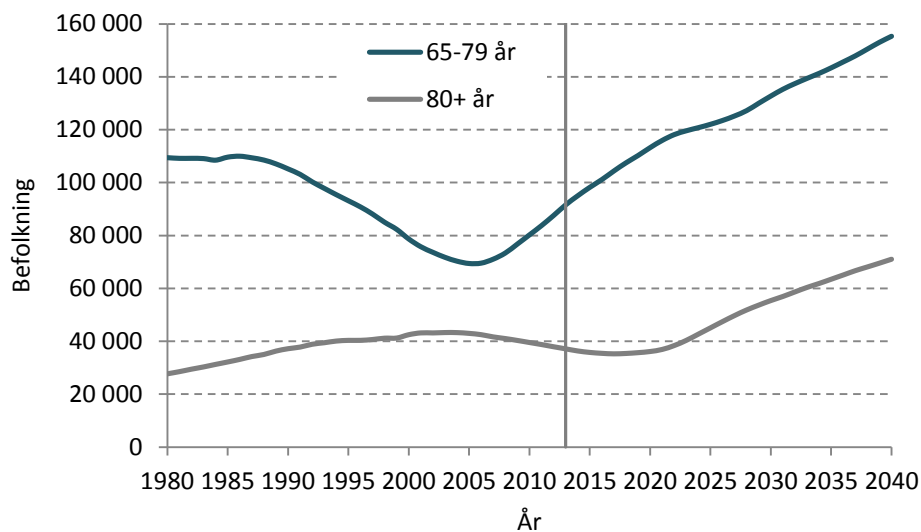
Befolkningen 20-64 år

Antalet "yngre äldre", de som är 65-79 år, började öka när 1940-talskullarna började bli 65 år. Det var år 2005 och ökningen av åldersgruppen kommer att fortsätta under hela prognosperioden. Före 2040 kommer även 1950- och 1960-talskullarna att bli 65 år och dessa ålderskullar är i Stockholm större än 1940-talskullarna.

Antalet "äldre äldre", de som är 80 år och däröver, minskar något de närmsta åren och beräknas sedan ligga på en konstant nivå fram till 2020 för att därefter börja öka kraftigt då 40-talisterna börjar bli 80 år och äldre. År 2040 är de "äldre äldre" nästan dubbelt så många som 2013, de ökar från 37 000 personer år 2013 till 71 000 personer år 2040 enligt huvudscenariot.

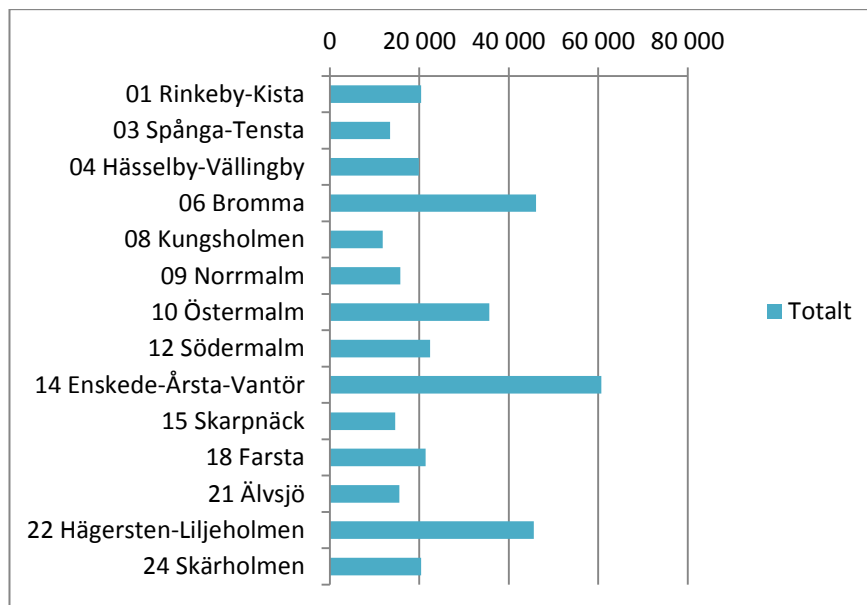
Befolkningen 65-79 år och 80 år och äldre

Resultat för stadsdelsnämnder

Befolkningsförändringar i delar av staden är ofta mer dramatiska än i hela staden. Den faktor som får störst genomslag för totalbefolkningen på stadsdelsnämnds nivå är nyproduktionen. Den stora ökningen i Bromma, Enskede-Årsta-Vantör och i Hägersten-Liljeholmen med mer än 40 000 nya invånare år 2040 jämfört med 2013 beror på den omfattande nyproduktionen som pågår och planeras i dessa områden.

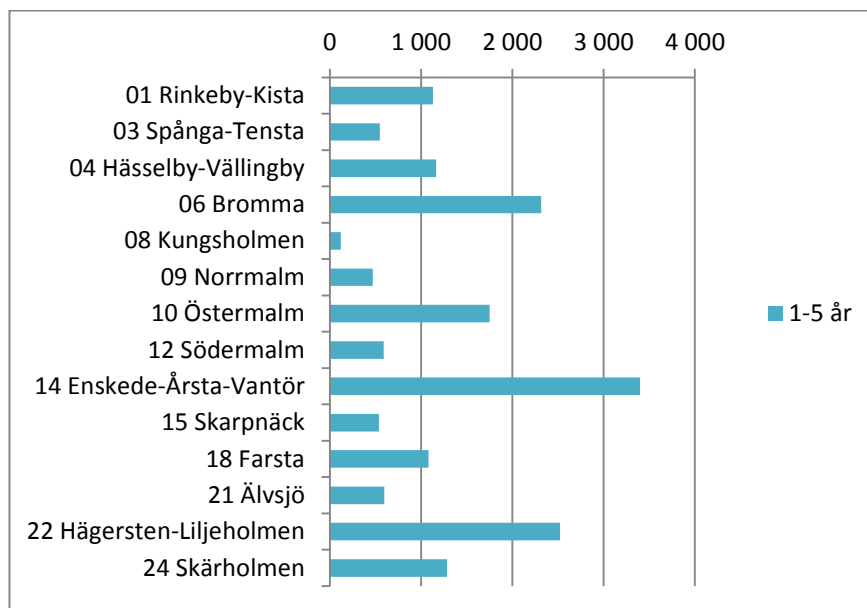
Befolkningsförändring i stadsdelsområden år 2014-2040, totalt

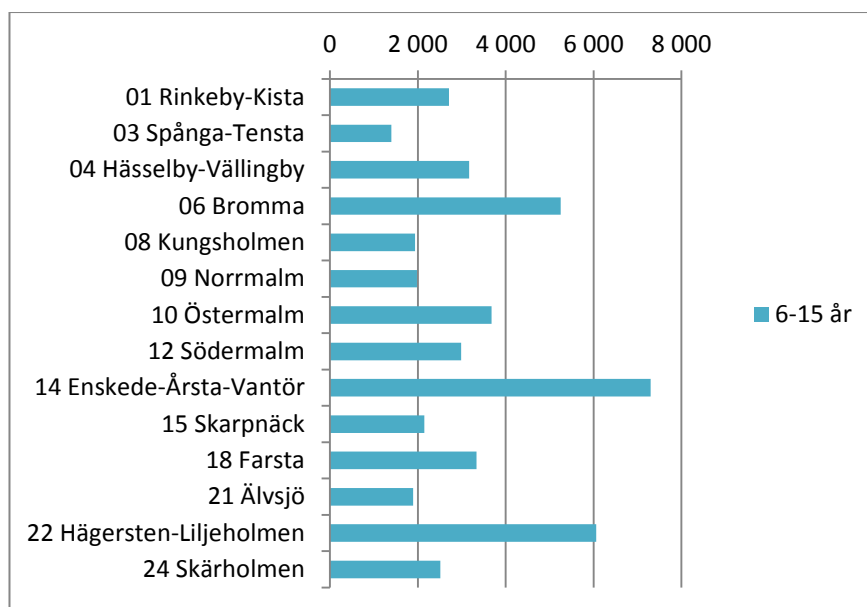
Stadsdelsområdenas befolkningsstruktur präglas av bostädernas ålder och av fördelningen mellan flerbostadshus och småhus. I områden där det byggts många nya lägenheter den senaste tiden finns exempelvis många småbarn. Under prognosperioden kommer de växa upp, gå i skolan och så småningom flytta hemifrån. Även om en del familjer söker sig vidare förändras oftast området befolkningsstruktur i takt med att de nybyggda bostäderna åldras. Därmed kommer också aktiva vuxna som nu är medelålders att år 2040 ha kommit in i åldersgrupperna över 65 år.

Nedan visas förändringen för några olika åldersgrupper och för perioden 2014-2040 enligt huvudalternativet.

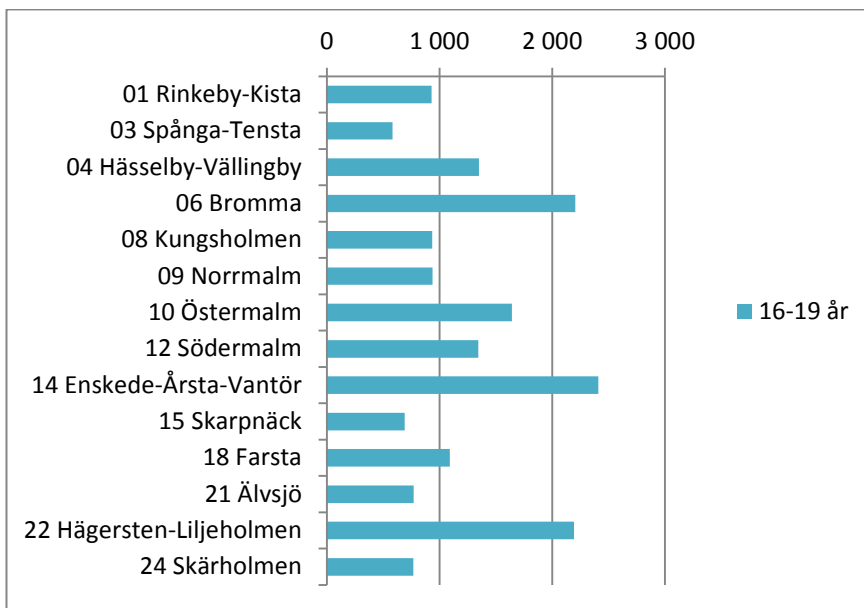
Befolkningsförändring i stadsdelsområden år 2014-2040, 1-5 år

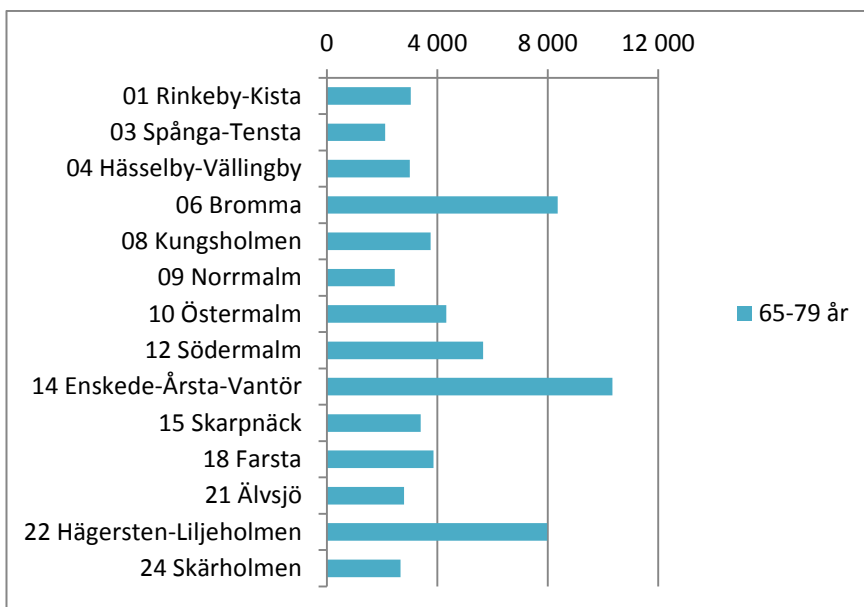
Befolkningsförändring i stadsdelsområden år 2014-2040, 6-15 år

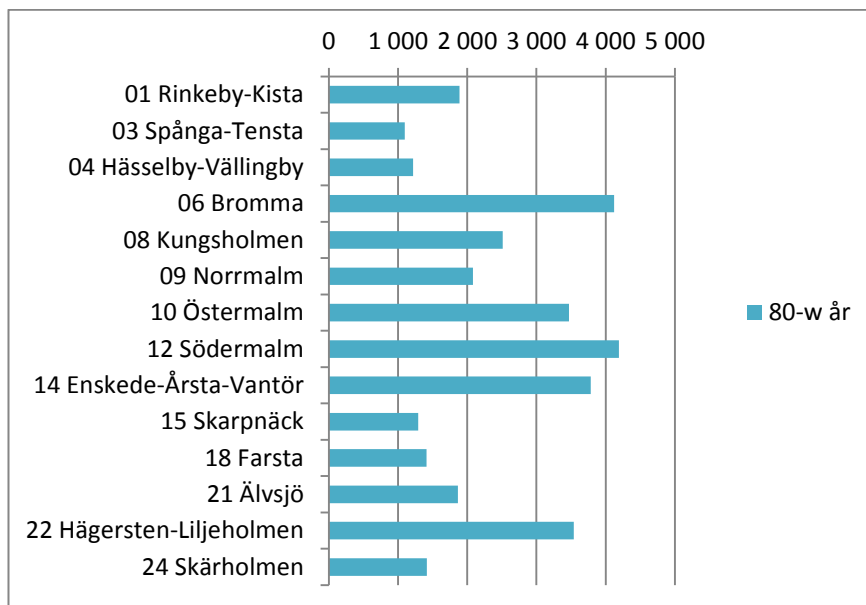
Befolkningsförändring i stadsdelsområden år 2014-2040, 16-19 år

Befolkningsförändring i stadsdelsområden år 2014-2040, 65-79 år

Befolkningsförändring i stadsdelsområden år 2014-2040, 80-w år

Antaganden i prognosen

Här beskrivs de antaganden som gjorts i scenarierna för hela staden inklusive de alternativa antagandena för fruktsamhet och flyttning.

Fruksamhet

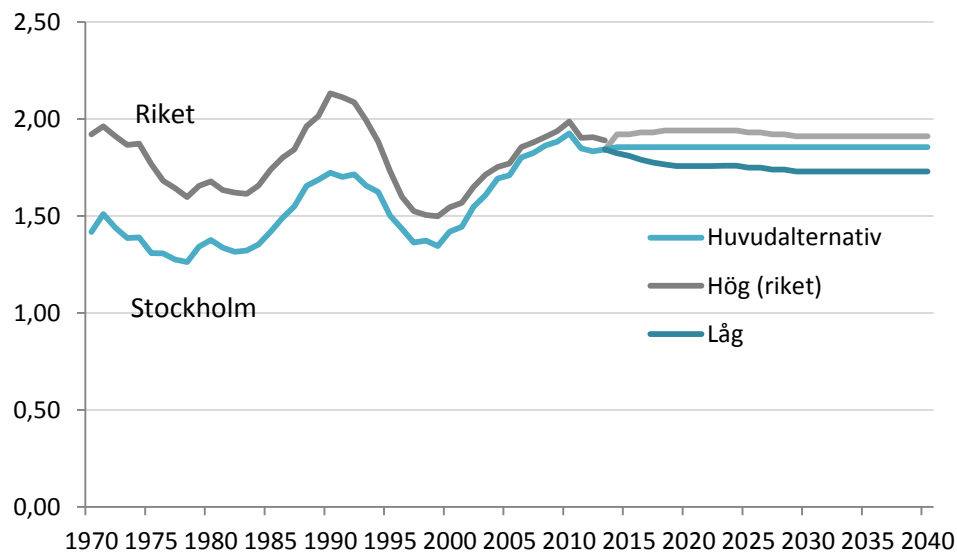
Det har varit stora svängningar i fruktsamheten både i Stockholms stad och i övriga riket de senaste årtiondena. Fruktsamhet anger det antal barn som en kvinna skulle få under sin livstid om hon följde det mönster som för tillfället råder och finns kvar i populationen fram till hon fyllt 50 år. År 1999 nådde fruktsamheten sin lägsta nivå sedan slutet på 1970-talet. Sedan dess har den ökat för varje år och år 2010 nådde fruktsamheten 1,92 barn per kvinna i Stockholm. Därefter sjönk fruktsamheten och de tre senaste åren har den varierat kring 1,84 barn per kvinna. Historiskt sett är detta en hög nivå för Stockholms stad.

Fruktsamheten har tidigare legat på en nivå som varit betydligt lägre än rikets nivå. Men under en längre tid har fruktsamheten i Stockholms stad närmast sig rikets nivå. Vid närmare analyser av fruktsamheten för de som är barnlösa, har 1 barn, har 2 barn etcetera framgår det att barnafödandet verkar ha stabiliserat sig de senaste åren. Då analyserna pekar på detta har det antagits i prognosen att det genomsnittliga avstånd som Stockholm haft till riket de senaste tio åren kommer att fortsätta gälla framöver. Prognosen för riket är den som Statistiska centralbyrån antar i sin senaste befolkningsprognos för riket¹. Dock följs inte riketsprognosens antaganden om ökning de närmast kommande åren då detta antagande baserar sig på en förhöjd fruktsamhet för år när invandringen är stor av vissa invandrargrupper som är underrepresenterade i Stockholms stad.

¹ Sveriges framtida folkmängd 2014-2060, Statistiska centralbyrån 2014

I alternativet Hög fruktsamhet antas att fruktsamheten i Stockholm ökar till nivån för prognosen för riket och ligger kvar på den nivån till 2040. I lågalternativet antas en återgång till en skillnad mellan stadens nivå och rikets nivå som var i slutet på 1990-talet.

Fruksamhet i Stockholms stad och riket

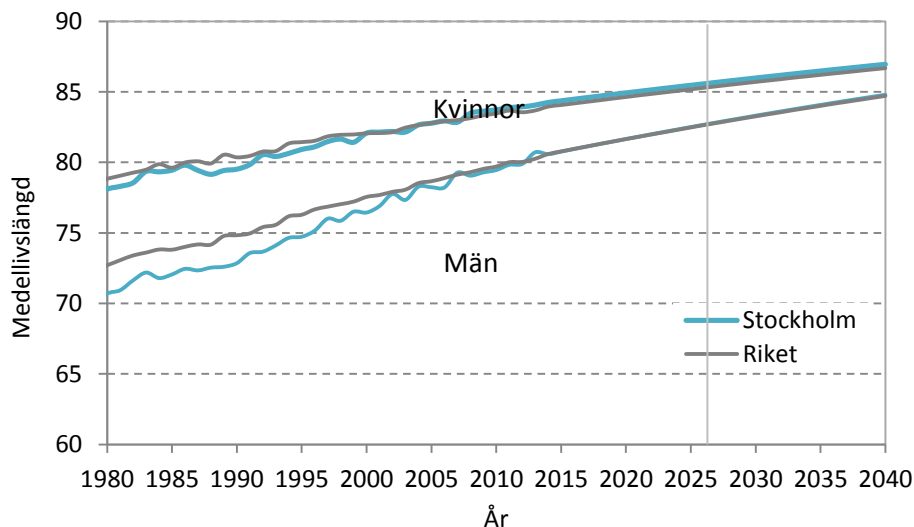

Dödlighet

Medellivslängden har ökat under många år tack vare befolkningens förbättrade hälsa. Som diagrammet nedan visar har medellivslängden för kvinnor varit högre än för män historiskt sett. Skillnaden mellan mäns och kvinnors livslängd har följt en minskande trend sedan mitten på 70-talet. I mitten av 1970-talet var skillnaden i medellivslängd drygt 8 år till kvinnornas fördel och år 2013 hade skillnaden minskat till 3,3 år.

Viktigast för dödlighetsantagandet är hälsoutvecklingen och med den dödligheten i åldrarna över 50 år. Mer hälsosam livsstil i kombination med medicinska framsteg har påverkat dödlighetsutvecklingen i positiv riktning för bland annat hjärt- och kärlsjukdomar. Den medicinska utvecklingen kommer säkerligen att fortsätta med både bättre livskvalitet och en ökad livslängd som följd. Men dödlighetsutvecklingen kan också påverkas i negativ riktning. Nya livsstilmönster ger anledning till oro såsom ökad andel överviktiga och ökad stress i arbetslivet. De olika tendenser som kan påverka dödligheten i positiv eller i negativ riktning har ett långsamt förlopp och under prognosperioden antar vi en fortsatt minskad dödlighet. Det antas samma årliga reduktion av dödligheten för hela staden och för de olika stadsdelsormådena, som SCB antar för riket.

Medellivslängd

Flyttning

Flyttningsrörelserna i Stockholm är omfattande då var sjätte stockholmare flyttar under ett år. Under 2013 flyttade 98 561 personer inom staden, 66 715 personer till staden och 57 951 från staden. Nettot av flyttingarna blev därmed 8 764 fler invånare i Stockholm.

Antagandet om stadens in- och utflyttning under prognosperioden baseras på historiska mönster och bedömningar om framtiden om vad som kommer att hända med flyttingen dels mellan Stockholm och övriga länet och riket och mellan Stockholm och övriga världen.

De flesta som flyttar in till eller ut ur Stockholms stad håller sig inom länet, 33 600 flyttade ut från Stockholms stad till Stockholms län och 30 800 flyttade in under år 2013.

Flyttningsnettot var därmed negativt mot övriga länet och har så varit under 2000-talet. Flyttningsrörelserna inom Sverige till och från Stockholm varierar kraftigt mellan åren och de beror mer på konjunkturen än på tillgången på bostäder. Under 1990-talet var till exempel bostadsbyggandet lågt men lågkonjunkturen gav ett högt flyttningstillskott från övriga Sverige. Under 2008 och 2009 års lågkonjunktur hade Stockholm också ett högt flyttnetto, detta framför allt på grund av minskad utflyttning. Under år 2010 vände trenden och under de senaste tre åren har nettoflyttningen från riket minskat.

Under prognosperioden väntas flyttnettot gentemot övriga länet och riket minska initialt de första prognosåren. En bidragande orsak till detta är att antalet personer i Sverige i 20-30-årsåldern väntas bli färre till följd av den minskande fruktsamheten på 90-talet.

Merparten av flyttarna är mellan tjugo och trettio år och det är framförallt i dessa åldrar som staden har ett positivt flyttnetto gentemot övriga riket. När antalet personer i dessa åldrar minskar i riket minskar också antalet personer som väntas flytta till Stockholm. Denna effekt antas dock komma att vägas upp utav det ökade bostadsbyggandet som gör det möjligt för Stockholms stad att upprätthålla en hög nivå på inflyttningen de åren bostadsbyggandet är särskilt stort.

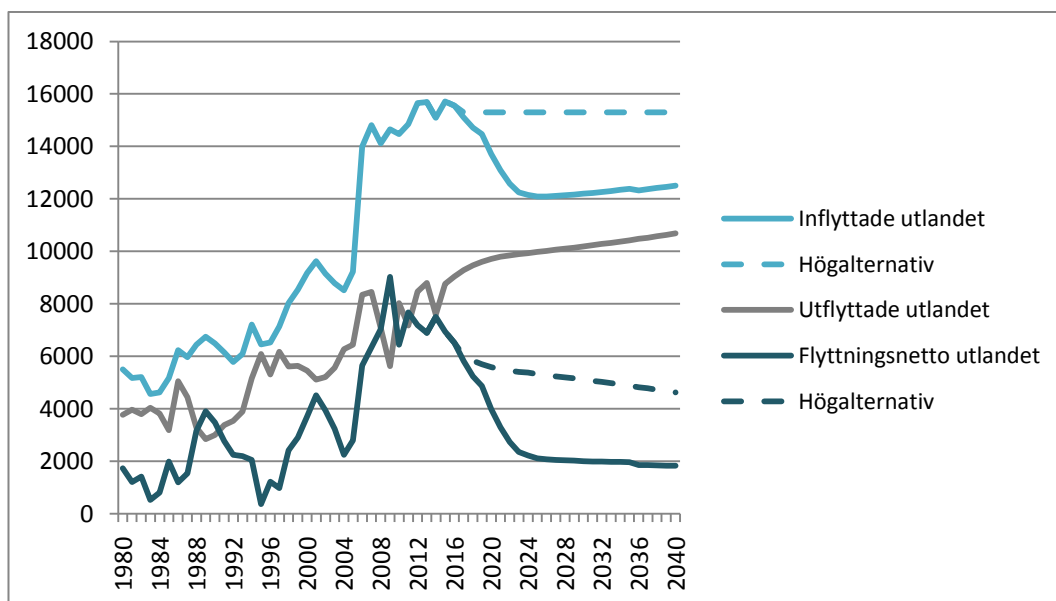
Sedan år 2006 har invandringen varit mycket hög sett ur ett längre tidsperspektiv. Den rekordstora invandringen har haft flera orsaker så som krigen i Irak, Afghanistan och tillsammans med oron på Afrikas horn, utvidgningen av EU, tillfällig ändring i asyllagen, ökat antal utrikesstudier, ny lag som underlättar arbetskraftsinvandring och den ekonomiska krisen i EU.

År 2013 invandrade 15 685 personer och 8 764 utvandrade, vilket ger en nettoinvandring på 6 891 personer.

Även de närmsta åren väntas invandringen till riket, att fortsätta vara hög både på grund av oroshärdar i världen med efterföljande ökad asyl- och anhöriginvandring och på grund av fortsatt hög arbetskraftsinvandring². För Stockholms del antas invandringen ligga kvar på en hög nivå de närmaste åren men inte fullt ut följa den ökning som migrationsverket och SCB prognostiserar. Det beror på att det främst är invandring från Syrien, Somalia och Afghanistan som antas ligga bakom ökningen till riket, vilka är relativt små invandrargrupper för Stockholms stads del. På längre sikt är läget betydligt mer osäkert och nettoinvandringen väntas sjunka även om den fortfarande ligger på en hög nivå historiskt sett. Antagandet för in- och utvandring följer antagandet som görs av SCB för riket och den andel av rikets in- och utvandring som Stockholm har antas gälla i prognosen.

I alternativet Hög antas att invandringen inte kommer att minska i den grad som antas i rikets prognos. I diagrammet nedan framgår alternativet. Det skulle ge ca 2 200 fler inflyttade från utlandet i genomsnitt årligen under perioden 2014-2040.

Inflyttning, utflyttning och flyttningsnetto mellan Stockholm och utlandet

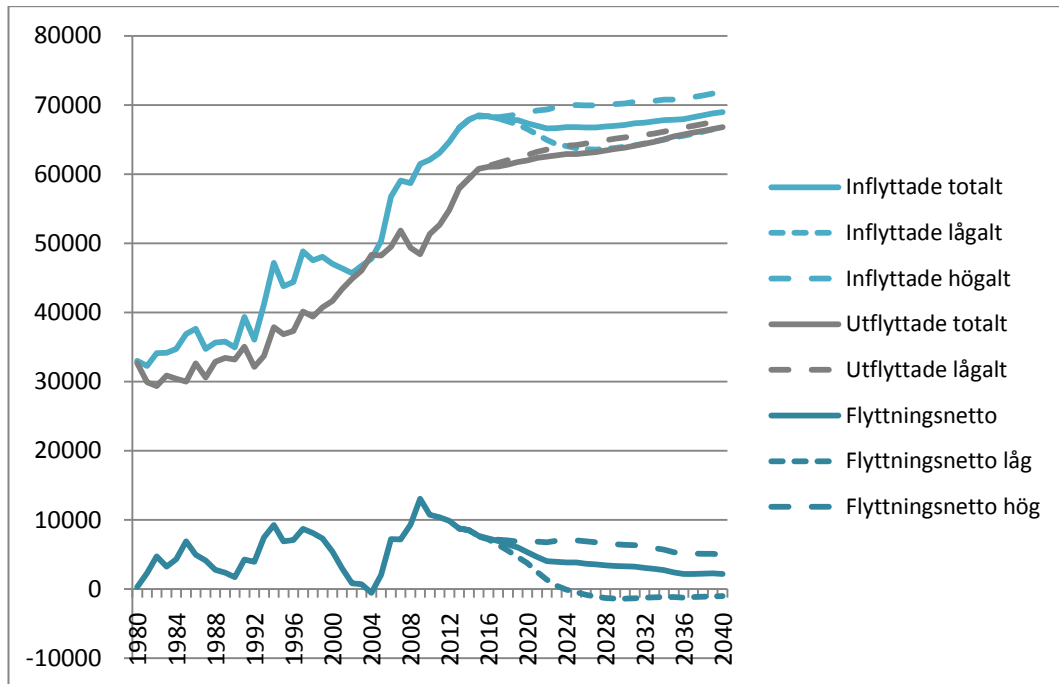

I diagrammet nedan redovisas inflyttning, utflyttning och nettoflyttning till Stockholm under perioden 1980-2013 och som den prognostiseras under perioden 2014-2040. Antagandena för alternativen Hög och Låg framgår också.

² Migrationsverkets Verksamhets- och kostnadsprognos, 4 februari 2014

I alternativet Låg så antas att in- och utflyttningen mot övriga riket påverkas mer än i huvudalternativet av det minskande antalet personer i de mest flyttningsbenägna åldrarna. Jämfört med huvudalternativet resulterar det i ett lägre nettotillskott av flyttare både mot övriga Stockholms län och mot riket utanför länet. Stadens höga attraktionskraft och det höga bostadsbyggandet påverkar flyttningsrörelserna i mindre grad i lågalternativet än i huvudalternativet.

Inflyttning, utflyttning och flyttningsnetto för Stockholm

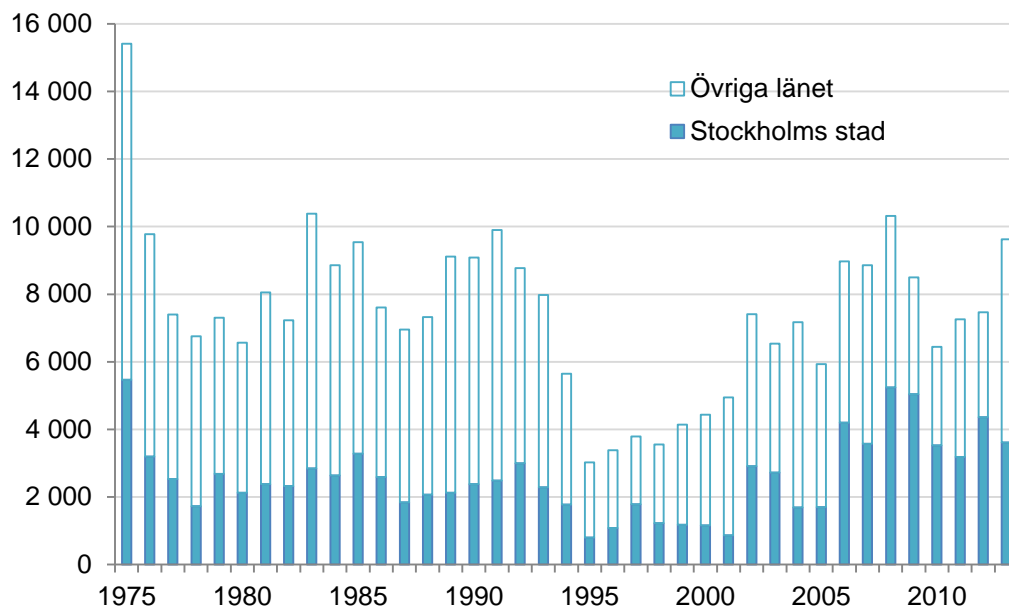

Bostäder

Antagandet om antalet inflyttningsklara lägenheter har tagits fram utifrån uppgifter om pågående byggande enligt stadens ny- och ombyggnadsregister och underlag från stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret om pågående planarbete. Utifrån dessa uppgifter har en bedömning skett när inflyttning kan antas ske i de olika projekten. Jämfört med tidigare års prognoser har antagandet om bostadsbyggandet höjts i och med att hänsyn tagits till stadens mål om 140 000 nya bostäder fram till 2030 och möjlig bostadspotential på längre sikt. Det ökade antalet nya bostäder enligt den nya högre ambitionsnivån förväntas främst tillkomma från 2019 och framåt.

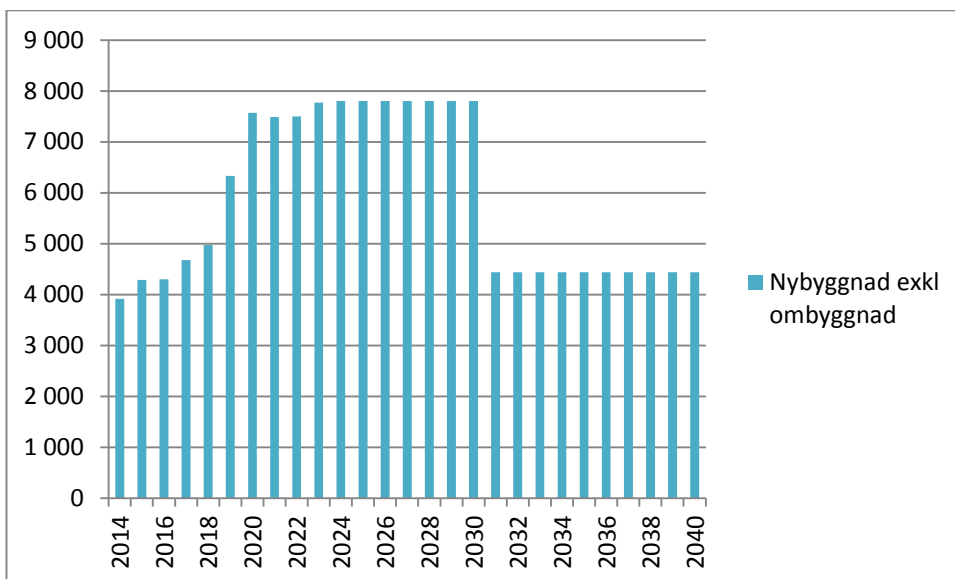
Bilden nedan visar bostadsbyggandet i länet fördelat på Stockholm och övriga länet åren 1975-2013. Under 2000-talet, de senaste 13 åren, har Stockholm stått för ungefär 40 procent av nyproduktionen i länet vilket motsvarar stadens andel av folkmängden i länet. Under de fem senaste åren har stadens del av bostadsbyggandet varit 51 procent.

Nyproducerade bostäder i Stockholms län 1975-2013

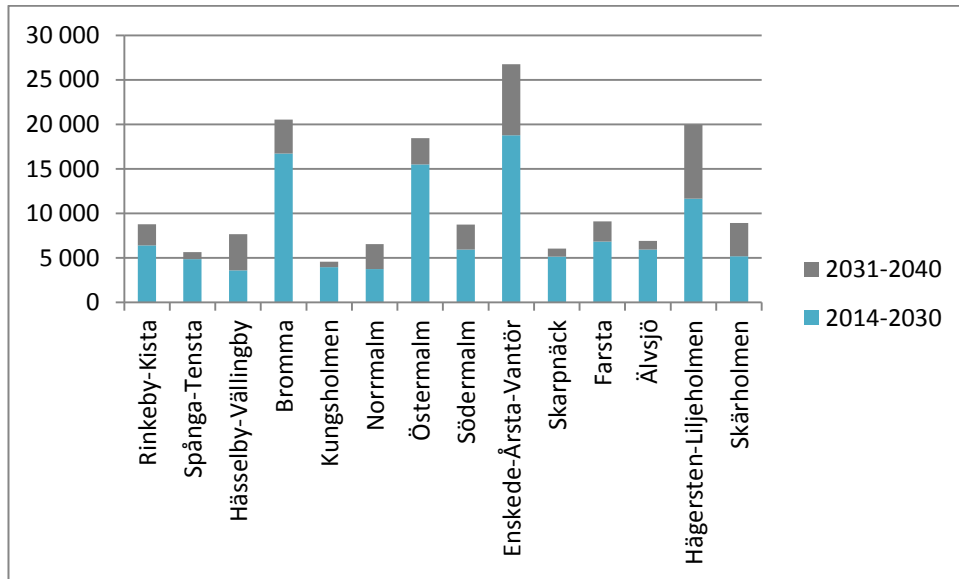
Diagrammet nedan visar den antagna nyproduktionen åren 2014-2040. Åren 2020-2030 kommer i genomsnitt 7 700 nya bostäder att färdigställas. I prognosen antas att det utöver dessa tillkommer 500 nya bostäder per år genom om- och tillbyggnad.

Färdigställda bostäder åren 2014-2040

Nedan framgår hur de nytillkomna bostäderna förväntas fördela sig mellan de 14 stadsdelsnämnderna.

Färdigställda bostäder perioderna 2014-2030 och 2031-2040 i stadsdelsnämnder

Boendetäthet

Boendetätheten minskade under 1970- och 1980-talen men började öka från mitten på 1990-talet. Här redovisas boendetätheten som antal personer per lägenhet. Av diagrammet nedan framgår att boendetätheten kommer att öka de närmsta åren men när bostadsbyggandet blir högre på 2020-talet kommer boendetätheten att minska. Efter 2030 antas att antalet nya bostäder återgår till dagens nivå och det resulterar i att boendetätheten ökar på nytt.

I diagrammet visas boendetäthet för hela befolkningen och för den vuxna befolkningen 20-år och avståndet mellan de två kurvorna ökar vilket visar att andelen barn per lägenhet har ökat och kommer att öka framöver i huvudscenariot.

Boendetäthet 1990-2040

